

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων
για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

(2014/C 188/02)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει κατευθύνσεις για την αξιολόγηση, βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, της δημόσιας χρηματοδότησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ).
2. Τα ΣΕΚΕΕ μπορεί να έχουν πολύ σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και της οικονομίας της Ένωσης λόγω των θετικών δευτερογενών επιπτώσεών τους στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς και της κοινωνίας της Ένωσης.
3. Τα έργα αυτά καθιστούν εφικτή την προσέγγιση των γνώσεων, της τεχνογνωσίας, των χρηματοδοτικών πόρων και των οικονομικών παραγόντων σε ολόκληρη την Ένωση, με σκοπό την αντιμετώπιση πολύ σημαντικών ανεπαρκειών της αγοράς ή συστημικών αδυναμιών και κοινωνικών προκλήσεων που δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν διαφορετικά. Σκοπός τους είναι να συνενώσουν τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα με σκοπό την ανάληψη έργων μεγάλης κλίμακας που παρέχουν σημαντικά οφέλη στην Ένωση και στους πολίτες της.
4. Τα ΣΕΚΕΕ μπορεί να έχουν σχέση με όλες τις πολιτικές και δράσεις που πληρούν κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους, ιδίως όσον αφορά τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»⁽¹⁾, τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της Ένωσης και τους καίριους τομείς για την οικονομική ανάπτυξη, όπως οι βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής⁽²⁾ (ΒΤΓΕ).
5. Η πρωτοβουλία για τον εκσυγχρονισμό των κρατικών ενισχύσεων (SAM)⁽³⁾ προτείνει να κατευθύνονται οι κρατικές ενισχύσεις προς την επίτευξη στόχων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», με σκοπό την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς ή άλλων σημαντικών συστημικών αδυναμιών που εμποδίζουν την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς και την επίτευξη ολοκληρωμένης, δυναμικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς. Η υλοποίηση των ΣΕΚΕΕ συχνά απαιτεί σημαντική συμμετοχή από μέρους των δημόσιων αρχών, αφού στην αντίθετη περίπτωση η αγορά δεν θα χρηματοδοτούσε τέτοια έργα. Σε περίπτωση που η δημόσια χρηματοδότηση των εν λόγω έργων συνιστά κρατική ενίσχυση, η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει τους εφαρμοστέους κανόνες ώστε να εξασφαλίζεται η διατήρηση συνθηκών ισότιμου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», COM(2010) 2020 τελικό της 3.3.2010.

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Ευρωπαϊκή στρατηγική για βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής — Γέφυρα για ανάπτυξη και απασχόληση, COM(2012) 341 final της 26.6.2012.

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις — COM(2012) 209 final της 8.5.2012.

6. Έχουν ήδη θεσπιστεί κανόνες για την κρατική χρηματοδότηση των ΣΕΚΕΕ στο πλαίσιο για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (E&A&K) ⁽¹⁾ και στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽²⁾ που δίνουν κατευθύνσεις σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρωτοβουλία SAM αποτελεί καλή ευκαιρία για την επικαιροποίηση και ενοποίηση των υφιστάμενων οδηγιών σε ένα ενιαίο έγγραφο, ώστε να εναρμονιστούν με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τους στόχους SAM και να επεκταθούν και σε άλλους τομείς όπου θα μπορούσαν να τεθούν σε εφαρμογή. Η παρούσα ανακοίνωση αντικαθιστά συνεπώς τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ. Με τον τρόπο αυτό, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει στα κράτη μέλη την αναγκαία εξειδικευμένη και διατομεακή καθοδήγηση με στόχο την ενθάρρυνση της ανάπτυξης σημαντικών έργων συνεργασίας για την προώθηση του κοινού ευρωπαϊκού συμφέροντος.
7. Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης ορίζει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά». Ομοίως, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει οδηγίες σχετικά με τα κριτήρια που θα εφαρμόσει η Επιτροπή για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων με στόχο την προώθηση της εκτέλεσης των ΣΕΚΕΕ. Κατ' αρχάς καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της και, στη συνέχεια, παρέχει κατάλογο κριτηρίων που θα χρησιμοποιεί η Επιτροπή προκειμένου να αξιολογεί τη φύση και τη σημασία των έργων αυτών με σκοπό την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης. Στη συνέχεια εξηγεί πώς θα αξιολογεί η Επιτροπή τη συμβατότητα της δημόσιας χρηματοδότησης των ΣΕΚΕΕ βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων.
8. Η παρούσα ανακοίνωση δεν αποκλείει επίσης την πιθανότητα να μπορούν οι ενισχύσεις για την προώθηση της εκτέλεσης ΣΕΚΕΕ να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει άλλων διατάξεων της Συνθήκης, κυρίως του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και των κανόνων εφαρμογής του. Το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων επί του παρόντος εκσυγχρονίζεται προκειμένου να δοθούν στα κράτη μέλη περισσότερες δυνατότητες επιδότησης σημαντικών έργων ώστε να αποκατασταθούν αδυναμίες της αγοράς και προβλήματα συνοχής σε διάφορους τομείς, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ωστόσο, οι διατάξεις αυτές δεν καλύπτουν πλήρως την καταλληλότητα, τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά των ΣΕΚΕΕ, τα οποία μπορεί να απαιτούν ειδικές διατάξεις σχετικά με την επιλεξιμότητα, τη συμβατότητα και τις διαδικασίες, που εκτίθενται στην παρούσα ανακοίνωση.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

9. Η παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζεται σε ΣΕΚΕΕ σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
10. Η παρούσα ανακοίνωση δεν εφαρμόζεται σε:
- α) μέτρα που συνεπάγονται ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽³⁾ ή σε τυχόν μεταγενέστερες κατευθυντήριες γραμμές, όπως τροποποιήθηκαν ή αντικαταστάθηκαν·
- β) μέτρα που συνεπάγονται ενισχύσεις προς επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές κηρύσσονται παράνομες και ασυμβίβαστες·
- γ) μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά είτε οι όροι που τα συνοδεύουν είτε η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαιού της Ένωσης η οποία τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους ⁽⁴⁾, και ιδίως:
- μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του στο αντίστοιχο κράτος μέλος,
- μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εθνικής παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες,

⁽¹⁾ Κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (ΕΕ C 323 της 30.12.2006, σ. 1).

⁽²⁾ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (ΕΕ C 82 της 1.4.2008, σ. 1).

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2). Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 20 των κατευθυντήριων γραμμών, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί, έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της, να θεωρηθεί κατάλληλο μέσο για την προώθηση στόχων που εμπίπτουν σε άλλες δημόσιες πολιτικές, δεδομένου ότι κινδυνεύει η ίδια η ύπαρξή της.

⁽⁴⁾ Βλέπε για παράδειγμα υπόθεση C-156/98, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2000, σ. I 6857, σκέψη 78, και υπόθεση C-333/07, *Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne*, Συλλογή 2008, σ. I 10807, σκέψεις 94 έως 116.

— μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να αξιοποιούν τα αποτελέσματα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

11. Για να προσδιοριστεί κατά πόσον ένα έργο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, θα ισχύουν τα εξής κριτήρια:

3.1. Ορισμός του έργου

12. Η προτεινόμενη ενίσχυση αφορά ενιαίο έργο σαφώς καθορισμένο ως προς τους στόχους του, καθώς και τους όρους υλοποίησής του, περιλαμβανομένων των συμμετεχόντων και της χρηματοδότησής του ⁽¹⁾.
13. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να θεωρήσει επιλέξιμο ένα «ολοκληρωμένο έργο», δηλαδή μια ομάδα επιμέρους έργων που εισάγονται σε μια κοινή δομή, χάρτη πορείας ή πρόγραμμα που έχουν κοινό στόχο και βασίζονται σε συνεκτική συστημική προσέγγιση. Οι επιμέρους συνιστώσες του ολοκληρωμένου έργου μπορεί να αφορούν χωριστά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού, αλλά πρέπει να είναι συμπληρωματικές και αναγκαίες για την επίτευξη του σημαντικού ευρωπαϊκού στόχου ⁽²⁾.

3.2. Κοινό ευρωπαϊκό ενδιαφέρον

3.2.1. Γενικά σωρευτικά κριτήρια

14. Το έργο πρέπει να συμβάλλει κατά τρόπο συγκεκριμένο, σαφή και προσδιορισμένο σε έναν ή περισσότερους ενωσιακούς στόχους και να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή τη δημιουργία αξίας σε ολόκληρη την Ένωση.
15. Το έργο πρέπει να αντιπροσωπεύει σημαντική συμβολή στους στόχους της Ένωσης, για παράδειγμα να έχει ιδιαίτερη σημασία για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, την ευρωπαϊκή στρατηγική για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής (ΒΤΓΕ) ⁽³⁾, την ενεργειακή στρατηγική για την Ευρώπη ⁽⁴⁾, το πλαίσιο για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030 ⁽⁵⁾, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια ⁽⁶⁾, την ηλεκτρονική στρατηγική για την Ευρώπη, τα διευρωπαϊκά δίκτυα στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της Ένωσης όπως η «Ένωση Καινοτομίας» ⁽⁷⁾, το «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» ⁽⁸⁾, «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» ⁽⁹⁾, ή «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Στην περίπτωση έργων έρευνας και ανάπτυξης, όταν δύο ή περισσότερα έργα δεν διαχωρίζονται σαφώς το ένα από το άλλο και, ιδίως, όταν δεν έχουν ανεξάρτητες πιθανότητες τεχνολογικής επιτυχίας, πρέπει να θεωρούνται ενιαίο έργο. Δεν θα θεωρείται συμβατή ενίσχυση για έργο που απλώς οδηγεί σε αλλαγή του τόπου εγκατάστασης του έργου εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) χωρίς να μεταβάλλονται η φύση, το μέγεθος ή το πεδίο εφαρμογής του.

⁽²⁾ Στο εξής το ενιαίο και το ολοκληρωμένο έργο αναφέρονται ως «έργο».

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ευρωπαϊκή στρατηγική για βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής – Γέφυρα για ανάπτυξη και απασχόληση, COM(2012) 341 final της 26.6.2012.

⁽⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Μια στρατηγική για ανταγωνιστική, αειφόρο και ασφαλή ενέργεια, COM(2010) 639 τελικό.

⁽⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2030» — COM(2014) 15 final.

⁽⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια», COM(2014) 330 final.

⁽⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2010 — Ένωση καινοτομίας», COM(2010) 546 τελικό της 6.10.2010.

⁽⁸⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη», COM(2010) 245 τελικό/2 της 26.8.2010.

⁽⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους — Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», COM(2011) 21 της 26.1.2011.

⁽¹⁰⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης, Η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα τίθενται στο επίκεντρο», COM(2010) 614 τελικό της 28.10.2010.

16. Το έργο πρέπει κανονικά να περιλαμβάνει περισσότερα του ενός κράτη μέλη⁽¹⁾ και τα οφέλη του πρέπει να επεκτείνονται σε σημαντικό τμήμα της Ένωσης και να μην περιορίζονται στα κράτη μέλη που παρέχουν χρηματοδότηση. Τα οφέλη του έργου πρέπει να καθορίζονται σαφώς με συγκεκριμένο και προσδιορισμό τρόπο⁽²⁾.
17. Τα οφέλη του έργου δεν πρέπει να περιορίζονται στις επιχειρήσεις ή στον οικείο τομέα αλλά πρέπει να έχουν ευρύτερη σχέση και εφαρμογή στην ευρωπαϊκή οικονομία ή την ευρωπαϊκή κοινωνία μέσω θετικών δευτερογενών αποτελεσμάτων (όπως συστημικές επιδράσεις σε πολλαπλά επίπεδα της αλυσίδας αξίας ή σε αγορές προηγούμενων ή επόμενων σταδίων, ή εναλλακτικές χρήσεις σε άλλους τομείς ή αλλαγή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών) που καθορίζονται σαφώς με συγκεκριμένο και προσδιορισμό τρόπο.
18. Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει συγχρηματοδότηση από τον δικαιούχο.
19. Το έργο πρέπει να τηρεί την αρχή της σταδιακής κατάργησης των επιβλαβών για το περιβάλλον επιδοτήσεων, όπως υπενθυμίζεται στον «Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη»⁽³⁾ καθώς και σε αρκετά συμπεράσματα του Συμβουλίου⁽⁴⁾.

3.2.2. Γενικοί θετικοί δείκτες

20. Εκτός από τα σωρευτικά κριτήρια στο τμήμα 3.2.1, η Επιτροπή θα υιοθετήσει πιο ευνοϊκή προσέγγιση σε περίπτωση που:
  - α) το έργο έχει σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε να παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, λαμβανομένου υπόψη του είδους του έργου, του επιδιωκόμενου στόχου και των αναγκών χρηματοδότησης·
  - β) στον σχεδιασμό του έργου συμμετέχει η Επιτροπή ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο έχει εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή, όπως, για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων·
  - γ) στην επιλογή του έργου συμμετέχει η Επιτροπή ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο έχει εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι το νομικό αυτό πρόσωπο ενεργεί προς τον σκοπό αυτό ως φορέας υλοποίησης·
  - δ) στη δομή διακυβέρνησης του έργου συμμετέχουν η Επιτροπή —ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από την Επιτροπή— και διάφορα κράτη μέλη·
  - ε) το έργο προβλέπει σημαντικές συλλογικές αλληλεπιδράσεις όσον αφορά τον αριθμό των εταιρών, τη συμμετοχή οργανώσεων διαφορετικών τομέων, ή τη συμμετοχή επιχειρήσεων διαφορετικών μεγεθών·
  - στ) το έργο προβλέπει συγχρηματοδότηση από Ταμείο της Ένωσης⁽⁵⁾.

3.2.3. Ειδικά κριτήρια

21. Τα έργα E&A&K πρέπει να έχουν σημαντικό καινοτόμο χαρακτήρα ή να αντιπροσωπεύουν σημαντική προστιθέμενη αξία από πλευράς E&A&K υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων στον συγκεκριμένο τομέα.
22. Τα έργα που συνεπάγονται βιομηχανική αξιοποίηση πρέπει να επιτρέπουν την ανάπτυξη νέου προϊόντος ή υπηρεσίας με υψηλή περιεκτικότητα σε έρευνα και καινοτομία και/ή την εφαρμογή μιας ριζικά καινοτόμου παραγωγικής διαδικασίας. Οι τακτικές αναβαθμίσεις των υφιστάμενων εγκαταστάσεων χωρίς καινοτόμο διάσταση και η ανάπτυξη πιο πρόσφατων εκδοχών υφιστάμενων προϊόντων δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ΣΕΚΕΕ.

⁽¹⁾ Με εξαίρεση τα διασυνδεδεμένα έργα υποδομής στον τομέα της έρευνας και τα έργα ΔΕΔ-Μ που έχουν θεμελιώδη διακρατική σημασία διότι αποτελούν τμήμα ενός φυσικά συνδεδεμένου διασυνοριακού δικτύου ή είναι ουσιώδη για την ενίσχυση της διασυνοριακής διαχείρισης της κυκλοφορίας ή της διαλειτουργικότητας.

⁽²⁾ Για να θεωρηθεί ένα έργο ΣΕΚΕΕ δεν αρκεί απλώς και μόνο το γεγονός ότι το έργο πραγματοποιείται από επιχειρήσεις σε διαφορετικές χώρες ούτε ότι μια ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται στη συνέχεια από επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε διαφορετικά κράτη μέλη. Το Δικαστήριο επικύρωσε την πολιτική της Επιτροπής να θεωρεί ότι ένα έργο μπορεί να περιγραφεί ως έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) όταν αποτελεί μέρος ενός διακρατικού ευρωπαϊκού προγράμματος που υποστηρίζεται από κοινού από ορισμένες κυβερνήσεις κρατών μελών ή όταν προκύπτει από συντονισμένη δράση περισσότερων του ενός κρατών μελών για την καταπολέμηση κοινής απειλής. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-62/87 και 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel κατά Επιτροπής* Συλλογή 1988, σ. 1573, σκέψη 22.

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη», COM(2011) 571 τελικό της 20.9.2011.

⁽⁴⁾ Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2013 επιβεβαιώνεται η ανάγκη για τη σταδιακή κατάργηση των επιζήμιων για το περιβάλλον και την οικονομία επιδοτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα, με σκοπό την προώθηση επενδύσεων σε νέες και ευφείς ενεργειακές υποδομές.

⁽⁵⁾ Η ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

23. Έργα στους τομείς του περιβάλλοντος, της ενέργειας ή των μεταφορών πρέπει είτε να έχουν ιδιαίτερη σημασία για την περιβαλλοντική ή την ενεργειακή στρατηγική, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, ή τη στρατηγική μεταφορών της Ένωσης είτε να συμβάλλουν σημαντικά στην εσωτερική αγορά, συμπεριλαμβάνοντας τους ειδικούς αυτούς τομείς, χωρίς να περιορίζονται αποκλειστικά σε αυτούς.

3.3. Σημασία του έργου

24. Για να χαρακτηριστεί ΣΕΚΕΕ, ένα έργο πρέπει να είναι σημαντικό από ποσοτική και ποιοτική άποψη. Θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα μεγάλου μεγέθους ή μεγάλης εμβέλειας και/ή να συνεπάγεται πολύ σημαντικό επίπεδο τεχνολογικού ή οικονομικού κινδύνου.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ

25. Κατά την εκτίμηση της συμβατότητας των ενισχύσεων για την προώθηση της εκτέλεσης ΣΕΚΕΕ με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια ⁽¹⁾.
26. Η Επιτροπή θα θέσει σε εφαρμογή κριτήριο εξισορρόπησης για να αξιολογεί κατά πόσον οι αναμενόμενες θετικές επιπτώσεις αντισταθμίζουν τις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις όπως εκτίθενται κατωτέρω.
27. Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των έργων, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι τεκμαίρεται η ύπαρξη ανεπάρκειας της αγοράς ή άλλων σημαντικών συστημικών αδυναμιών, καθώς και η συμβολή στο κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον, εφόσον το έργο πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο τμήμα 3 ανωτέρω.

4.1. Αναγκαιότητα και αναλογικότητα της ενίσχυσης

28. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει να επιδοτούν τις δαπάνες έργου με τις οποίες θα επιβαρυνόταν ούτως ή άλλως μια επιχείρηση ούτε πρέπει να αντισταθμίζουν τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας. Χωρίς ενίσχυση η υλοποίηση του έργου θα ήταν αδύνατη ή το έργο θα υλοποιείτο σε μικρότερη κλίμακα ή εμβέλεια ή με διαφορετικό τρόπο, που θα περιορίζε σημαντικά τα αναμενόμενα οφέλη ⁽²⁾. Μια ενίσχυση θα θεωρείται ανάλογη μόνον εάν η επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος δεν θα ήταν δυνατή με μικρότερη ενίσχυση.
29. Το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει στην Επιτροπή κατάλληλες πληροφορίες για το ενισχυόμενο έργο, καθώς και διεξοδική περιγραφή του σεναρίου αντιπαραδείγματος που αντιστοιχεί στην κατάσταση κατά την οποία δεν χορηγείται καμία ενίσχυση από οποιοδήποτε κράτος μέλος. Το σενάριο αντιπαραδείγματος μπορεί να συνίσταται σε απουσία εναλλακτικού έργου ή σε ένα σαφώς καθορισμένο και επαρκώς προβλέψιμο εναλλακτικό έργο που προγραμματίζεται από τον δικαιούχο στο πλαίσιο της εσωτερικής του διαδικασίας λήψης αποφάσεων, και μπορεί να αφορά εναλλακτικό έργο που πραγματοποιείται εν όλω ή εν μέρει εκτός της Ένωσης.
30. Σε περίπτωση απουσίας εναλλακτικού έργου, η Επιτροπή θα εξακριβώνει εάν το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο ώστε να καταστεί το έργο που λαμβάνει ενίσχυση επαρκώς κερδοφόρο, παραδείγματος χάριν καθιστώντας δυνατή την επίτευξη εσωτερικού ποσοστού απόδοσης (ΕΠΑ) που αντιστοιχεί στο σημείο αναφοράς ή στην ελάχιστη κρίσιμη απόδοση του τομέα ή της επιχείρησης. Τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που απαιτεί ο δικαιούχος για άλλα επενδυτικά έργα παρόμοιου είδους, το κόστος κεφαλαίου του ή οι αποδόσεις που συνήθως παρατηρούνται στον οικείο κλάδο μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό. Όλες οι σχετικές αναμενόμενες δαπάνες και οφέλη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου.
31. Το μέγιστο επίπεδο της ενίσχυσης θα καθορίζεται αναφορικά με το εντοπιζόμενο έλλειμμα χρηματοδότησης σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον αυτό δικαιολογείται από την ανάλυση του ελλείμματος χρηματοδότησης. Το έλλειμμα χρηματοδότησης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, προεξοφλημένων με βάση την παρούσα αξία τους, με βάση το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα το ποσοστό απόδοσης που είναι αναγκαίο για να υλοποιηθεί το έργο ο δικαιούχος, κυρίως λόγω των ενεχόμενων κινδύνων. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι εκείνες που ορίζονται στο παράρτημα ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η Επιτροπή απολαύει διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά την αξιολόγηση του συμβιβασμού των ΣΕΚΕΕ. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-62/87 και 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel* κατά Επιτροπής Συλλογή 1988, σ. 1573, σκέψη 21.

⁽²⁾ Η εφαρμογή της ενίσχυσης πρέπει να προηγείται της έναρξης των εργασιών, δηλαδή είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών για την επένδυση είτε της πρώτης σταθερής δέσμευσης για την παραγωγή εξοπλισμού είτε άλλης δέσμευσης που καθιστά την επένδυση μη αναστρέψιμη, ανάλογα με το ποια ενέργεια λαμβάνει χώρα πρώτη χρονικά. Η αγορά γηπέδων και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η απόκτηση αδειών και η διενέργεια προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη εργασιών.

⁽³⁾ Στην περίπτωση ολοκληρωμένου έργου, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να είναι αναλυτικές στο επίπεδο κάθε επιμέρους έργου.

32. Εφόσον αποδεικνύεται, για παράδειγμα μέσω εσωτερικών εγγράφων της επιχείρησης, ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης πρέπει να επιλέξει μεταξύ της υλοποίησης έργου που τυγχάνει ενίσχυσης και της υλοποίησης εναλλακτικού έργου χωρίς ενίσχυση, η Επιτροπή θα συγκρίνει τις αναμενόμενες καθαρές παρούσες αξίες της επένδυσης στο έργο που τυγχάνει ενίσχυσης και στο εναλλακτικό έργο, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανότητες υλοποίησης των διαφόρων επιχειρηματικών σεναρίων.
33. Στην ανάλυσή της, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) **τον προσδιορισμό της επιδιωκόμενης αλλαγής:** θα πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς από το κράτος μέλος η αλλαγή στη συμπεριφορά που αναμένεται να προκύψει από την κρατική ενίσχυση, δηλαδή εάν ενεργοποιείται νέο έργο, εάν βελτιώνεται το μέγεθος, το πεδίο εφαρμογής ή η ταχύτητα ενός έργου. Η αλλαγή συμπεριφοράς πρέπει να προσδιοριστεί μέσω της σύγκρισης του αναμενόμενου αποτελέσματος και επιπέδου της επιδιωκόμενης δραστηριότητας με και χωρίς ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ των δύο σεναρίων φανερώνει τον αντίκτυπο του μέτρου ενίσχυσης και την παροχή κινήτρων.
- β) **το επίπεδο κερδοφορίας:** εάν το έργο δεν είναι αφ' εαυτού αρκούντως κερδοφόρο για μια ιδιωτική επιχείρηση, αλλά δημιουργεί σημαντικά οφέλη για την κοινωνία, είναι πιθανό ότι η ενίσχυση δημιουργεί κίνητρο.
34. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν πραγματικές ή δυνητικές άμεσες ή έμμεσες στρεβλώσεις των διεθνών συναλλαγών, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, άμεσα ή έμμεσα, ανταγωνιστές εγκατεστημένοι εκτός της Ένωσης έχουν λάβει (κατά τα τελευταία τρία έτη) ή πρόκειται να λάβουν ενίσχυση ισοδύναμης έντασης για παρόμοια έργα. Ωστόσο, όπου είναι πιθανόν να εμφανισθεί στρέβλωση των διεθνών συναλλαγών ύστερα από τρία και πλέον έτη, δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης του συγκεκριμένου κλάδου, η περίοδος αναφοράς μπορεί να παραταθεί ανάλογα. Εφόσον είναι δυνατόν, το οικείο κράτος θα υποβάλει στην Επιτροπή επαρκείς πληροφορίες που επιτρέπουν την αξιολόγηση της κατάστασης, ειδικότερα την ανάγκη να ληφθεί υπόψη το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που απολαύει ο ανταγωνιστής από τρίτη χώρα. Αν η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τη χορηγηθείσα ή την προτεινόμενη ενίσχυση, μπορεί επίσης να στηρίξει την απόφασή της σε έμμεσες αποδείξεις.
35. Κατά τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί τις ερευνητικές της εξουσίες⁽¹⁾.
36. Η επιλογή του μέσου ενίσχυσης πρέπει να εξαρτάται από την ανεπάρκεια της αγοράς ή άλλες σημαντικές συστημικές αδυναμίες που επιδιώκεται να αντιμετωπιστούν. Για παράδειγμα, στις περιπτώσεις όπου το υποκείμενο πρόβλημα είναι η έλλειψη πρόσβασης σε χρηματοδότηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει κανονικά να προσφεύγουν σε ενίσχυση υπό μορφή στήριξης της ρευστότητας, όπως δάνειο ή εγγύηση⁽²⁾. Στην περίπτωση που είναι επίσης αναγκαίο να προβλεφθεί για την επιχείρηση ένας βαθμός καταμερισμού των κινδύνων, ως μέσο ενίσχυσης θα πρέπει κανονικά να επιλέγεται η επιστρεπτέα προκαταβολή. Τα επιστρεπτέα μέσα ενίσχυσης θα θεωρούνται εν γένει θετικός δείκτης.
37. Κατά τη διενέργεια της ανάλυσης πρέπει, κατά περίπτωση, να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι ενεργειακής ασφάλειας και ενεργειακής απόδοσης.
38. Η Επιτροπή θα κρίνει με πλέον ευνοϊκό τρόπο τα έργα που περιλαμβάνουν σημαντική ίδια συμμετοχή από μέρους των δικαιούχων ή από μέρους ανεξάρτητων ιδιωτών επενδυτών. Η συνεισφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού, καθώς και γήπεδα, υπολογίζεται σε τιμές της αγοράς.
39. Θετικός δείκτης θα θεωρείται η επιλογή των δικαιούχων μέσω ανταγωνιστικού και διαφανούς διαγωνισμού που δεν εμπεριέχει διακρίσεις.

4.2. Πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και κριτήριο εξισορρόπησης

40. Το κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλλει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης αποτελεί το ενδεδειγμένο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του στόχου του έργου. Ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θα θεωρείται κατάλληλο εάν άλλα μέσα πολιτικής ή μέσα ενίσχυσης που προκαλούν μικρότερες στρεβλώσεις επιτρέπουν την επίτευξη του ίδιου στόχου.

⁽¹⁾ Βλέπε άρθρο 1 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 734/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 204 της 31.7.2013, σ. 15).

⁽²⁾ Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένες, ενώ για τις ενισχύσεις υπό μορφή δανείου πρέπει να καθορίζονται περίοδοι αποπληρωμής.

41. Προκειμένου η ενίσχυση να είναι συμβατή, οι αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών θα πρέπει, αφενός, να είναι περιορισμένες και, αφετέρου, να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη συμβολή στην επίτευξη του στόχου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
42. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών συνεπειών του μέτρου ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εστιάζει την ανάλυσή της στις προβλέψιμες επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων στην οικεία αγορά προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των αγορών προηγούμενου και επόμενου σταδίου, και στον κίνδυνο πλεονάζουσας ικανότητας.
43. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τον κίνδυνο μονοπωλιακού ελέγχου της αγοράς και δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε περίπτωση ανύπαρκτης ή περιορισμένης διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας. Τα έργα που αφορούν την κατασκευή υποδομών ⁽¹⁾ πρέπει να διασφαλίζουν ανοικτή και άνευ διακρίσεων πρόσβαση στις υποδομές, καθώς και άνευ διακρίσεων τιμολόγηση ⁽²⁾.
44. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στις συναλλαγές, καθώς και τον κίνδυνο να ξεκινήσει ένας αγώνας δρόμου επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά την επιλογή του τύπου εγκατάστασης.

4.3. Διαφάνεια

45. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν τη δημοσίευση των ακόλουθων πληροφοριών σε εμπειριστατωμένο δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:
  - α) το κείμενο του μέτρου ενίσχυσης και τις διατάξεις εφαρμογής του ή σχετικό σύνδεσμο·
  - β) την ταυτότητα της χορηγούσας αρχής ή αρχών·
  - γ) την ταυτότητα του δικαιούχου, το είδος και το ποσό της χορηγούμενης προς κάθε δικαιούχο ενίσχυσης, την ημερομηνία χορήγησης, τον τύπο της επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη επιχείρηση)· την περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος (σε επίπεδο NUTS II)· και τον κύριο οικονομικό τομέα στον οποίο ασκεί τις δραστηριότητές της η δικαιούχος επιχείρηση (σε επίπεδο ομάδας της NACE) ⁽³⁾.
46. Υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από αυτή την απαίτηση όσον αφορά τις μεμονωμένες ενισχύσεις κάτω των 500 000 ευρώ. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιεύονται μετά τη λήψη της απόφασης για χορήγηση της ενίσχυσης, να διατηρούνται επί τουλάχιστον δέκα έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς ⁽⁴⁾. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν τις προαναφερθείσες πληροφορίες μετά την 1η Ιουλίου 2016.

5. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

5.1. Υποχρέωση κοινοποίησης

47. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν εκ των προτέρων την Επιτροπή για τυχόν σχέδια χορήγησης ή τροποποίησης κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για ΣΕΚΕΕ.
48. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο ίδιο ΣΕΚΕΕ καλούνται, όπου αυτό είναι δυνατόν, να υποβάλλουν στην Επιτροπή κοινή κοινοποίηση.

5.2. Εκ των υστέρων αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων

49. Η εκτέλεση του έργου πρέπει να υπόκειται σε τακτική υποβολή εκθέσεων. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια εκ των υστέρων αξιολόγησης.

5.3. Έναρξη, διάρκεια ισχύος και αναθεώρηση

50. Η παρούσα ανακοίνωση θα εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

⁽¹⁾ Για την αποφυγή κάθε αμφιβολίας, οι πιλοτικές γραμμές δεν θεωρούνται υποδομές.

⁽²⁾ Στην περίπτωση που περιλαμβάνει ενεργειακή υποδομή, το έργο υπόκειται στις κανονιστικές ρυθμίσεις για την τιμολόγηση και την πρόσβαση, καθώς και στις απαιτήσεις περί διαχωρισμού σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά.

⁽³⁾ Εξαιρουμένων των επαγγελματικών απορρήτων και λοιπών εμπιστευτικών πληροφοριών σε δέοντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής [ανακοίνωση της Επιτροπής C(2003) 4582 σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο στις αποφάσεις για τις κρατικές ενισχύσεις (ΕΕ C 297 της 9.12.2003, σ. 6)].

⁽⁴⁾ Οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Σε περίπτωση παράνομης ενίσχυσης, το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει την εκ των υστέρων δημοσίευση των πληροφοριών αυτών, τουλάχιστον εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής. Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε μορφότυπο που θα επιτρέπει την αναζήτηση, τη λήψη και την απρόσκοπτη δημοσίευση στο διαδίκτυο, επί παραδείγματι σε μορφότυπο CSV ή XML.

51. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση σε όλα τα κοινοποιηθέντα σχέδια ενισχύσεων επί των οποίων καλείται να λάβει απόφαση μετά τη δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ακόμη και αν τα έργα είχαν κοινοποιηθεί πριν από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης.
52. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων για την αξιολόγηση παράνομων κρατικών ενισχύσεων⁽¹⁾, στην περίπτωση μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων, η Επιτροπή θα εφαρμόζει την παρούσα ανακοίνωση αν η ενίσχυση χορηγήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της, και, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τους κανόνες που ίσχυαν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
53. Η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αποφασίσει να τροποποιήσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για λόγους που συνδέονται με την πολιτική ανταγωνισμού ή προκειμένου να ληφθούν υπόψη άλλες ενωσιακές πολιτικές, διεθνείς δεσμεύσεις, εξελίξεις στις αγορές ή για κάθε άλλη βάσιμη αιτιολογία.

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων για την αξιολόγηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης (ΕΕ C 119 της 22.5.2002, σ. 22).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- α) Μελέτες σκοπιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των προπαρασκευαστικών και τεχνικών μελετών, και δαπάνες για την απόκτηση των αδειών που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου.
- β) Δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων και οχημάτων μεταφοράς), στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο. Αν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση την κοινώς αποδεκτή λογιστική πρακτική.
- γ) Δαπάνες για την αγορά (ή την κατασκευή) κτιρίων, υποδομών και γηπέδων, στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν οι δαπάνες αυτές καθορίζονται σε σχέση με την αξία της εμπορικής μεταβίβασης ή τις όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες, και όχι το κόστος της απόσβεσης, η υπολειμματική αξία των γηπέδων, κτιρίων ή υποδομών θα πρέπει να αφαιρεθεί από το έλλειμμα χρηματοδότησης, είτε εκ των προτέρων είτε εκ των υστέρων.
- δ) Δαπάνες άλλων υλικών, προμηθειών και παρεμφερών προϊόντων που είναι αναγκαία για το έργο.
- ε) Δαπάνες για την απόκτηση, κατοχύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων άυλων στοιχείων ενεργητικού. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, τεχνικές γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές υπό συνθήκες ανταγωνισμού, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.
- στ) Δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) που προκύπτουν άμεσα από δραστηριότητες E&A&K, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση⁽¹⁾, ή, στην περίπτωση έργου υποδομής, που προκύπτουν κατά την κατασκευή της υποδομής.
- ζ) Σε περίπτωση ενίσχυσης για έργο πρώτης βιομηχανικής αξιοποίησης, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες (CAPEX και OPEX), εφόσον η βιομηχανική αξιοποίηση διαδέχεται δραστηριότητα E&A&K⁽²⁾ και περιέχει μια πολύ σημαντική συνιστώσα E&A&K που αποτελεί αναπόσπαστο και αναγκαίο στοιχείο για την επιτυχή εφαρμογή του έργου. Οι δαπάνες λειτουργίας πρέπει να σχετίζονται με αυτή τη συνιστώσα του έργου.
- η) Άλλες δαπάνες μπορούν να γίνουν δεκτές αν είναι δικαιολογημένες και όταν είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την υλοποίηση του έργου, εξαιρουμένων των λειτουργικών δαπανών που δεν καλύπτονται από το στοιχείο ζ).

(1) Η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση αφορά την αναβάθμιση των πιλοτικών εγκαταστάσεων, ή τον πρώτο στο είδος του εξοπλισμό και τις πρώτες στο είδος τους εγκαταστάσεις που καλύπτουν τα μεταγενέστερα στάδια της πιλοτικής γραμμής, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμαστικής φάσης, αλλά όχι τη μαζική παραγωγή ούτε τις εμπορικές πωλήσεις.

(2) Η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση δεν χρειάζεται να πραγματοποιηθεί από την ίδια οντότητα που διενήργησε τη δραστηριότητα E&A&K, εφόσον η εν λόγω οντότητα αποκτά τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων της προηγούμενης δραστηριότητας E&A&K, και εφόσον η δραστηριότητα E&A&K και η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση καλύπτονται αμφότερες από το έργο και κοινοποιούνται από κοινού.